

tovo mrežo, odčitavanje različnih podatkov in različne rotacije. Sedmo poglavje podaja posamezne oblike sklopov. Med nelomljene deformirane sklope uvršča gube in zrnati sklop. Pri gubah so podpoglavja namenjena obravnavi razlikovalnim kriterijem, opisnim elementom, geometričnemu opisu, prostorskim nepravilnostim, možnostim interpretiranja na krogelnem diagramu in klasifikaciji. V sklop ločilnih ploskev uvršča razpoke in skrilave ploskve.

Medtem ko se dosedanja poglavja bavijo pretežno s posamičnimi podatki, pa obravnava osmo poglavje, ki je dokaj obsežno, ravnanje z večjo množico podatkov. Uvodno podpoglavje avtor posveča pravilnemu pridobivanju podatkov, nato pa pristopi k porazdelitvi množice podatkov — dvodimenzionalni in tridimenzionalni porazdelitvi osi in vektorjev. Porazdelitev prikaže grafično in jo vrednoti statistično, oblike sklopa pa opiše tudi matematično od posamičnih vektorjev v modelni porazdelitvi do polimodalne porazdelitve.

V zadnjem, devetem poglavju, podaja avtor zaključne pripombe, z vodilno mislijo, da lahko vsak uporablja poleg klasičnih grafičnih metod tudi računalniško obdelavo tektonskih podatkov na velikem ali malem hišnem računalniku s pomočjo programov v dodatku knjige. S pomočjo teh programov lahko dobimo matematično podobo orientiranih tenzorjev ali vektorjev in njihove vrednosti. To pa nam odpira povsem novo pot k vrednotenju razširjenosti in kvantifikaciji tektonskih podatkov, odpira pa se tudi nadaljno obsežno področje eksperimentalne tektonike.

Knjiga bo dobrodošla vsem tektonskim geologom, ki se ukvarjajo s tektonofiziko. Tako zbrano gradivo v eni knjigi smo že kar pogrešali. Nudi nam zbrane osnovne metode kvantitativnega vrednotenja podatkov.

Uroš Premru

Daniel Jean Stanley, Forese-Carlo Wezel (ods.): **Geological Evolution of the Mediterranean Basin**; Springer-Verlag New York, Inc., 589 strani, 287 slik, trdo vezano v plastificirano platno, format $27,5 \times 19,5$ cm, cena 248.— DM. New York, 1985.

Zajetna knjiga, pisana v angleškem jeziku, vsebuje množico povezanih geomorfoloških, geofizičnih, vulkanoloških, stratigrafskih in sedimentoloških podatkov iz sredozemskega bazena in okolnih področij še posebno za obdobje neogena in holocena. Knjiga je ilustrirana s številnimi kartami, crteži, fotografijami in tabelami. Pri oblikovanju njene vsebine je sodelovalo 47 sodelavcev. Knjiga je posvečena spominu pokojnega italijanskega geologa Raimonda Sellija. Na prvih straneh je prispevek o njegovem delu in njegova obsežna bibliografija.

Knjiga je razdeljena na štiri dele. V prvem delu so podani splošni fiziografski in geotektonski okviri. Kratki opisi posameznih enot dopolnjujejo geološki podatki dobljeni iz satelitskih posnetkov, podatki o seizmičnosti, mediteranski skorji in o mejnih pogojih v evoluciji sredozemskega bazena.

V drugem delu je podana evolucija posameznih enot na podlagi sinteze vseh podatkov. Med ostalimi enotami je obravnavana tudi recentna geološka evolucija Jadrana.

Tretji del je povsem posvečen messinsko-recentnemu vulkanizmu, tektoniki in vulkanizmu.

Četrty del obravnava paleoklimatologijo in paleocenografijo na podlagi stabilnih izotopov, sprememb foraminifer, nanoplanktona in peloda. Poleg tega najdemo tudi zanimiva prispevka o nadaljevanju messinskih biotopov v mediteranskem bazenu.

Proti koncu knjige je še dodatek, ki podaja opis kratke ekskurzije po sicilski geologiji.

Pri vsakem poglavju najdemo obsežen spisek uporabljene literature, na koncu knjige pa imensko kazalo.

Knjiga predstavlja doslej najboljši zgoščeni prikaz geomorfoloških, tektonskih, stratigrafskih, seizmičnih, seizmoloških, vulkanoloških, paleoklimatskih in paleocenografskih podatkov v obliki sinteze in evolucije. Poglavlja so podana zelo pregledno in v smotrni razvrstitvi. Knjiga zasluži vso pozornost. Z enakim zanimanjem jo bo prebiral vsak geolog že zaradi razširitve svojega znanja, pa tudi specialisti bodo prav gotovo zadovoljni z njeno vsebino.

Uroš Premru

Anton Ramovš: Slapovi v Sloveniji. Slovenska matica, Ljubljana 1983. Obseg 295 strani, 12 barvnih in 62 črno-belih slik ter 60 zemljevidnih skic in ena pregledna tabela geoloških obdobij. Format 24,5 × 16,5 cm. Vezano v platno.

Čeprav je Slovenija po doslej znanem številu slapov na prvem mestu v naši državi, se doslej še nihče ni lotil njihovega načrtnega proučevanja. Deset let trdega dela je moral avtor knjige vložiti v zaokrožen opis slapov, s kakršnim se morejo pohvaliti le redki narodi na svetu. Po doslej znanih podatkih je na svetu več kot 6000 slapov, med katerimi je 400 višjih od 100 m. Sam avtor pravi, da je opisal okoli 185 slovenskih slapov in nekaj slapišč, vendar jim moramo dodati še precej onih, ki so samo omenjeni na koncu posameznih izčrpnih opisov.

V poglavju o nastanku slapov A. Ramovš loči slapove po geološki delitvi v znižujoče (destruktivne) in rastoče (konstruktivne). V prvi skupini loči še kameninsko pogojene (trša kamenina med mehkejšimi), tektonske, obvisile in pregradne slapove. Poleg rastočih loči še drugotno rastoče, umetne in umetno rastoče slapove. Opisal je tudi nekaj najbolj svetovno znanih slapov iz Afrike in Amerike in podal njihov način nastanka ter jih primerjal s slapovi pri nas. Navedel pa je še druge možnosti delitve slapov po obliki, velikosti in smeri vodnega pramena.

V poglavju, Slapovi v imenih, je avtor knjige ponatisnil besedilo R. Badjura iz Ljudske geografije. Za jedrnatost in s številnimi primeri podprto Badjurovo besedilo smo lahko avtorju Ramovšu hvaležni, da je vsaj za krajši čas zopet otel pozabi lepe slovenske izraze za slapove.

Le malo je naših slapov, ki so turistično znani in pogosto obiskovani. Zato avtor v poglavju, Slapovi so tudi turistično pomembni, vzpodbuja turistične delavce, domačine in planince, kaj naj bi v bodoče storili, da bi k slapovom privabili več obiskovalcev. Težave z ugotavljanjem višine slapov so precejšnje. Do nedavna so bile njihove višine le ocenjene. V zadnjem času pa sta izmerila